

POSTANOWIENIE

20 marca 2024 r.

Sąd Najwyższy w Izbie Cywilnej w składzie:

SSN Mariusz Łodko

po rozpoznaniu na posiedzeniu niejawnym 20 marca 2024 r. w Warszawie
zażalenia J. K.

na postanowienie Sądu Apelacyjnego we Wrocławiu

z 17 kwietnia 2023 r., I WSC 81/23,

w sprawie z powództwa J. K.

przeciwko R. spółce z ograniczoną odpowiedzialnością w W.

o ochronę dóbr osobistych i zapłatę,

1. oddala zażalenie;

**2. zasądza od J. K. na rzecz R. spółce z ograniczoną
odpowiedzialnością w W.**

360 zł tytułem zwrotu kosztów postępowania zażaleniowego.

[SOP]

UZASADNIENIE

Sąd Apelacyjny we Wrocławiu postanowieniem z 17 kwietnia 2023 r. odrzucił skargę kasacyjną powoda, wniesioną od wyroku Sądu Apelacyjnego we Wrocławiu z 9 listopada 2022 r. W uzasadnieniu postanowienia wyjaśnił, że skarga kasacyjna nie spełnia wymagań konstrukcyjnych (art. 398⁴ § 1 k.p.c.) i zawiera rozbieżności między wskazanym zakresem zaskarżenia i wnioskiem kasacyjnym oraz wyjaśnieniem skarżącego, złożonym na wezwanie do wskazania wartości przedmiotu zaskarżenia, że skarga nie obejmuje roszczenia majątkowego.

Zażalenie na to postanowienie wniósł powód, zaskarżając je w całości, wniósł o jego uchylenie. Zarzucił naruszenie 398⁶ § 2 w zw. z art. 398⁶ § 1 k.p.c.

W odpowiedzi na zażalenie pozwany wniósł o jego oddalenie i zasądzenie kosztów postępowania zażaleniowego.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje:

Spełnienie wymagań konstrukcyjnych skargi kasacyjnej (art. 398⁴ § 1 k.p.c.), wiąże się nie tylko z koniecznością precyzyjnego określenia zakresu zaskarżenia i zgodnego z nim zakresu uchylenia bądź uchylenia i zmiany kwestionowanego orzeczenia sądu drugiej instancji, lecz także skoordynowania tych zakresów z wartością przedmiotu zaskarżenia (zob. postanowienie SN z 2 kwietnia 2014 r., IV CZ 14/14 i powołane tam poglądy orzecznicze Sądu Najwyższego).

W skardze kasacyjnej wniesionej przez powoda jest sprzeczność pomiędzy wskazanym zakresem zaskarżenia (w całości) oraz wnioskiem o uchylenia i zmianę wyroku Sądu drugiej instancji, z uwzględnieniem wyjaśnień skarżącego w piśmie z 3 kwietnia 2023 r. – odpowiedzi na zobowiązanie – że skarga nie obejmuje żądania majątkowego. Należy zwrócić uwagę, że wezwanie do usunięcia braków skargi kasacyjnej było nie tylko nieprecyzyjne, skoro zakres zaskarżenia odnosił się co całości wyroku, a więc i oddalonego żądania powoda o zasądzenie zadośćuczynienia za krzywdę, ale też powinno ograniczać się do wskazania wartości przedmiotu zaskarżenia w zakresie roszczenia majątkowego. Modyfikacja wskazanego w skardze kasacyjnej zakresu zaskarżenia – jak twierdzi skarżący przez „sprecyzowanie zakresu zaskarżenia” – byłaby możliwa, gdyby dokonano jej w trakcie biegu dwumiesięcznego terminu na wniesienie skargi kasacyjnej. Zmiana treści skargi kasacyjnej dotycząca jej wymogów konstrukcyjnych, dokonana po upływie terminu na wniesienie skargi jest bowiem bezskuteczna (zob. postanowienie SN z 10 lutego 2021 r., II CSKP 51/21 i powołane tam poglądy orzecznicze Sądu Najwyższego). W przedmiotowej sprawie termin na zmianę elementów konstrukcyjnych skargi kasacyjnej upłynął 3 marca 2023 r. i zarządzenie z 13 marca 2023 r. wzywające do wyjaśnienia zakresu zaskarżenia nie mogło więc odnieść skutku. Także z tego względu, że zakres zaskarżenia wyroku – w całości – był precyzyjny. W takim wypadku skarżący mógł cofnąć skargę kasacyjną

w określonym zakresie. Odpowiedź skarżącego na wezwanie do usunięcia braków skargi, że skarga kasacyjna nie obejmuje żądania o charakterze majątkowym, nie oznacza cofnięcia skargi w tym zakresie.

Chybione są zatem zarzuty skarżącego, że sąd powinien zobowiązać go do określenia zakresu zaskarżenia przez wskazanie, czy zaskarża wyrok w całości, czy w części, skoro skarga w tym zakresie nie stwarzała wątpliwości. Wezwanie do usunięcia jej braków formalnych powinno ograniczać się do wskazania wartości przedmiotu zaskarżenia w zakresie oddalonego roszczenia majątkowego (art. 398⁴ § 3 k.p.c.).

Zaskarżone postanowienie mimo częściowo błędnego uzasadnienia odpowiada jednak prawu (art. 398¹⁴ w zw. z art. 394¹ § 3 k.p.c.).

Wymogiem konstrukcyjnym skargi kasacyjnej jest sformułowanie wniosku o uchylenie lub uchylenie i zmianę orzeczenia z oznaczeniem zakresu żądanego uchylenia i zmiany. Spełnienie wymagań z art. 398⁴ § 1 k.p.c. wiąże się z koniecznością precyzyjnego określenia przez skarżącego zakresu zaskarżenia i zgodnego z nim zakresu wnioskowanego uchylenia bądź uchylenia i zmiany kwestionowanego orzeczenia sądu drugiej instancji. W sytuacji, gdy zakres zaskarżenia i wniosek, o którym mowa w art. 398⁴ § 1 pkt 3 k.p.c., są ze sobą sprzeczne, skarga kasacyjna jako niedopuszczalna podlega odrzuceniu (art. 398⁶ k.p.c.) bez możliwości dokonania przez skarżącego korekty popełnionego błędu (zob. postanowienie SN z 26 stycznia 2024 r., III CZ 138/23 i powołane tam poglądy orzecznicze Sądu Najwyższego).

Wniosek o uchylenie i zmianę zaskarżonego wyroku przez „utrzymanie w całości w mocy wyroku Sądu Okręgowego” nie przystaje do modelu orzekania przez Sąd drugiej instancji. Sąd Apelacyjny „nie utrzymuje wyroku w mocy”, lecz, oddala apelację, jeżeli jest ona bezzasadna (art. 385 k.p.c.). Wniosek o utrzymanie w mocy w całości wyroku Sądu Okręgowego jest ponadto sprzeczny z zakresem zaskarżenia, który dotyczy całego wyroku Sądu drugiej instancji. Sąd ten orzekał nie tylko w zakresie niekorzystnej dla skarżącego apelacji pozwanego, na skutek której zmienił rozstrzygnięcie Sądu pierwszej instancji i oddalił powództwo w całości, ale także oddalił apelację skarżącego. Uwzględnienie zatem wniosku

kasacyjnego przez „utrzymanie w mocy wyroku Sądu Okręgowego” nie dość, że nie pasuje do sposobu orzekania przez sąd drugiej instancji, to skutkować będzie pozostawieniem apelacji skarżącego bez rozpoznania. Skarga kasacyjna wnoszona jest od orzeczenia cechującego się walorem prawomocności, wobec czego, niezależnie od ogólnych zasad skargowości i dyspozycyjności, skarżący powinien w sposób w pełni precyzyjny określić granice możliwej ingerencji Sądu Najwyższego w orzeczenie, od którego wywodzona jest skarga. Brak zsynchronizowania zakresu zaskarżenia i wniosku skargi powoduje, że niemożliwe staje się ustalenie granic kognicji Sądu rozpoznającego skargę kasacyjną; pismo takie nie spełnia konstrukcyjnych wymagań stawianych wspomnianym skargom, a w konsekwencji musi podlegać odrzuceniu (zob. postanowienie SN z 21 lutego 2024 r., II CSKP 1499/22).

Nie budzi również wątpliwości, że wniosek o zmianę orzeczenia musi być przez skarżącego sprecyzowany przez oznaczenie, na czym wnioskowana zmiana ma polegać. Sformułowanie wniosku ewentualnego o „rozstrzygnięcie sprawy co do istoty, stosownie do art. 398¹⁶ k.p.c.” nie jest wystarczające, gdyż nie określa on dokładnie, jakiego rozstrzygnięcia domaga się skarżący. Artykuł 398¹⁶ k.p.c. dopuszczający możliwość wydania w postępowaniu kasacyjnym orzeczenia rozstrzygającego sprawę co do istoty, jest skierowany do Sądu Najwyższego, a nie strony wnoszącej skargę kasacyjną. Nie zmienia to nałożonych na skarżącego obowiązków procesowych, z których wynika jednoznacznie, że do spełnienia wymogów konstrukcyjnych skargi kasacyjnej, niezbędne jest sformułowanie wniosku kasacyjnego w sposób przewidziany w art. 398⁴ § 1 pkt 3 k.p.c. – oznaczenie zakresu żadanego uchylenia i zmiany. Wniosek o wydanie przez Sąd Najwyższy orzeczenia reformatoryjnego powinien obejmować szczegółowo opisane żądanie zmiany wyroku Sądu Apelacyjnego, których to cech wniosek ewentualny skargi kasacyjnej nie spełnia. Nakaz prawidłowego sformułowania wniosku skargi, wymaga również zsynchronizowania go z zakresem zaskarżenia. Wymagania te trudno uznać za nadmiernie sformalizowane czy skomplikowane, skoro wynikają one wprost z przepisów prawa, a skarga kasacyjna może zostać wniesiona wyłącznie przez zawodowego prawnika (zob. postanowienie SN z 20 lipca 2023 r., I CSK 4971/22).

Mając na uwadze powyższe, na podstawie art. 398¹⁴ w zw. z art. 394¹ § 3 k.p.c. Sąd Najwyższy orzekł jak w sentencji.

O kosztach postępowania zażaleniowego orzeczono na podstawie art. 98 § 1 i 3 w zw. z art. 108 § 1 k.p.c. oraz § 8 ust. 1 pkt 2 w zw. z § 10 ust. 2 pkt 2 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z 22 października 2015 r. w sprawie opłat za czynności adwokackie.

[wr]

(r.g.)